

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Suzanne Collins
MOCKINGJAY

Copyright © 2010 by Suzanne Collins
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-637-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

The cover features a complex, abstract graphic design. It consists of thick black lines and shapes that form a stylized, mechanical or architectural structure. At the top left, there are several vertical black bars of varying heights. A vertical line runs down the right side, punctuated by various icons: a circular symbol with a vertical line through it, a series of horizontal lines, a circular symbol with a horizontal line through it, and a circular symbol with a vertical line through it. The title 'SJAJ SLOBODE' is prominently displayed in the center, with silhouettes of four figures walking within the letters. The author's name 'Suzan Kolins' is positioned above the title, and the translator's name 'Prevela Maja Kostadinović' is below it. The publisher's name 'alnari' and the location 'Beograd, 2011.' are at the bottom.

Suzan Kolins

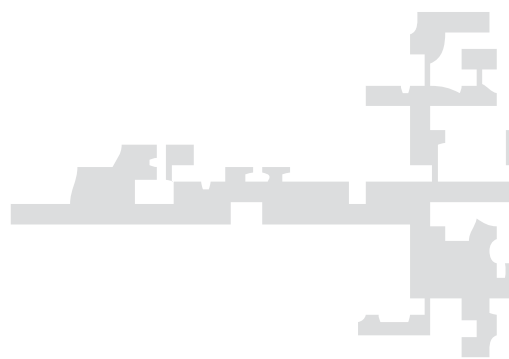
SJAJ SLOBODE

Prevela Maja Kostadinović

alnari
PUBLISHING
Beograd, 2011.

Za Kepa, Čarlija i Izabel

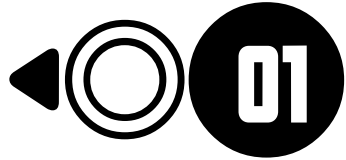

PRVI DEO
Pepeo

Zurim u svoje stare cipele, prekrivene slojem finog pepela. Ovde je stajao krevet koji sam delila sa svojom sestrom Prim. Tamo je bio kuhinjski sto. Gomila čađavih cigli iz dimnjaka pomaže mi da se snađem u kući. Teško da bih drugačije mogla bilo šta da razaznam u ovom moru sivila.

Od Distrikta 12 skoro ništa nije ostalo. Pre mesec dana, napalm-bombe iz Kapitola zbrisale su kuće sirotih rudara u Šavu, radnje u centru grada, pa čak i Zgradu pravosuđa. Jedina oblast koja nije spaljena bilo je Pobedničko selo. Ne znam zbog čega. Verovatno da bi ljudi koji poslom dolaze ovamo iz Kapitola, imali pristojno mesto za smeštaj. Poneki novinar, članovi odbora za procenu stanja u rudnicima uglja ili odred mirovnjaka koji proverava da li su se izbeglice vratile.

Međutim, niko se nije vratio osim mene, a i ja sam došla na nekoliko sati. Vlasti Distrikta 13 bili su protiv mog povratka. Smatrali su da je to skup i besmislen poduhvat, s obzirom na to da bar desetak nevidljivih letelica za svaki slučaj kruži iznad moje glave, a nećemo doći ni do kakvih bitnih podataka. Ali, morala sam da ga vidim. Toliko sam to želela, da je dolazak ovamo bio uslov za moje učestvovanje u njihovim planovima.

Plutarh Hevensbi, glavni tvorac Igara koji je organizovao pobunjenike u Kapitolu, najzad je digao ruke. „Pustite je da ide. Bolje da protraćimo jedan dan nego čitav mesec. Možda će baš šetnja po Dvanaestici uspeti da je uveri da smo svi na istoj strani.“

Na istoj strani. Osetila sam bol u levoj slepoočnici i pritisnula je rukom. Baš tu gde me je Džoana Mejson udarila žičanim kalemom. Sećanja mi naviru dok pokušavam da razaberem šta je istina a šta laž. Kakav je to splet okolnosti doveo do toga da stojim na ruševinama svog grada? Teško mi ide, pošto još osećam posledice potresa mozga posle Džoaninog udarca. Misli su mi često zbrkane. Takođe, zbog lekova protiv bolova, ponekad vidim čudne stvari. Bar mi se tako čini. Mada baš nisam sigurna da je pre nekoliko noći tepih zmija na podu moje bolničke sobe bio halucinacija.

Koristim tehniku koju su mi doktori predložili. Polazim od najjednostavnijih stvari za koje znam da su istinite, a zatim lagano prelazim na složenije. U mislima pravim spisak...

Zovem se Ketnis Everdin. Imam sedamnaest godina. Rođena sam u Distriktu 12. Učestvovala sam u Igrama gladi. Pobegla sam. U Kapitolu me mrze. Pita je zarobljen. Pretpostavlja se da je mrtav. Najverovatnije je mrtav. Verovatno je bolje što je mrtav...

„Ketnis! Da siđem?“ Glas mog najboljeg prijatelja Gejla dopire iz slušalica koje su mi pobunjenici stavili. On me pažljivo posmatra iz letelice, spreman da skoči ako nešto krene naopako. Shvatila sam da čučim i da šakama stežem glavu. Sigurno izgledam kao da sam na ivici nervnog sloma. Ne smem to da radim. Pogotovo sad kad me konačno skidaju sa lekova.

Uspravila sam se i odmahнула. „Ne. Dobro sam.“ Radi ubedljivosti, krenula sam iz svoje stare kuće ka gradu. Gejl je tražio da ga spuste u Dvanaesticu sa mnom, ali nije navaljivao kad sam odbila njegovo društvo. Shvatio je da danas ne želim nikoga. Čak ni njega. U neke šetnje čovek mora da krene sam.

Leto je bilo vrelo i suvo kao barut. Skoro da nije bilo kiše da spere hrpe pepela preostale od napada. Tek bi se poneka razletela pod mojim nogama. Nije bilo povetarca koji bi ih razvejao. Pažljivo posmatram ono što je ostalo od ulice, da ne bih opet naletela na kamen kao nakon sletanja na Livadu. U stvari, to i nije bio kamen – već nečija lobanja. Otkotrljala se i zaustavila licem nagore. Dugo nisam mogla da skrenem pogled sa zuba, pitajući se čiji su i zamišljajući kako bi moji izgledali u sličnim okolnostima.

Krećem se po ulici iz navike, ali to je loš izbor. Prepuna je ostataka onih koji su pokušali da pobjegnu. Neki leševi su potpuno sprženi. Oni koji su uspeli da uteknu plamenu verovatno su se ugušili od dima, i sada služe kao hrana za strvinare, prekriveni gustim rojevima muva. *Ja sam te ubila*, pomišljam dok prolazim pored gomile. *I tebe. I tebe.*

To je istina. Moja strela, uperena u slabu tačku u zaštitnom polju oko arene, dovela je do ove nemilosrdne odmazde. Odmazde koja preti da uništi zemlju Panem.

U glavi čujem reči koje mi je predsednik Snou uputio onog jutra kada je počela moja pobjednička tura. „*Ketnis Everdin, devojka koja je gorela, upalila je varnicu koja može prerasti u stihiju i uništiti Panem.*“ Ispostavilo se da nije preterao niti pokušao da me uplaši. Iskreno je pokušavao da izvuče pomoć od mene. Međutim, već sam pokrenula nešto čime više nisam mogla da upravljam.

Gori. Još gori, pomislila sam tupo. Vatre iz rudnika uglja u daljini izbacivale su crni dim. Međutim, nema nikoga ko bi zbog toga brinuo. Mrtvo je više od devedeset procenata stanovništva okruga. Preostalih osam stotina izbeglo je u Distrikt 13, što mi se čini isto kao da smo osuđeni da zauvek budemo beskućnici.

Ne smem tako da razmišljam; znam da treba da budem zahvalna zbog gostoprimstva koje su nam ukazali, onako bolesnim, ranjenim, gladnim i bez ičega. Ipak, ne mogu se oteti utisku da je Distrikt 13 zaslužan za uništenje Dvanaestice. To ne umanjuje moju krivicu, jer svako snosi svoj deo odgovornosti. Ali da nema njih, ne bih bila deo široke zavere protiv Kapitola niti bih imala sredstava za to.

Građani Distrikta 12 nisu se pobunili niti imaju bilo kakve veze sa tim. Prosto su imali nesreću da mi budu sugrađani. Neki od preživelih su srećni što su se najzad oslobodili Distrikta. Što su pobjegli od gladi i tlačenja, od opasnih rudnika i biča glavnog mirovnjaka, Romula Treda. Imati novi dom od tada se smatra pravim čudom, s obzirom na to da doskoro nismo znali da Distrikt 13 još postoji.

Oni retki koji su uspeli da pobjegnu duguju Gejlu zahvalnost, ali on to sa gnušanjem odbija. Kad se Četvrtvekovno zatomljenje završilo – čim su me podigli iz arene – nestalo je struje u Distriktu 12, televizori su zanemeli, a u Šavu je nastala takva tišina da su se čuli otkucaji srca.

Niko nije protestovao niti slavio zbog onoga što se desilo u areni. Ipak, za petnaest minuta nebo se pomračilo od letelica i spustila se kiša bombi.

Gejl se setio Livade, jednog od nekoliko mesta u Distriktu gde nema starih brvnara posutih ugljenom prašinom. Tamo je odveo sve koje je uspeo da sakupi, uključujući moju majku i Prim. Pošto više nisu morali da se plaše struje, skupio je ljude da zajedničkim snagama sruše ogradu, a zatim ih poveo u šumu. Uputili su se na jedino mesto koje mu je palo na pamet, do jezera gde me je otac vodio kad sam bila dete. Izdaleka su posmatrali kako plamen proždire sve ono što je nekada bilo njihov život.

Bombarderi su nestali pre svitanja, vatra se ugasila, a poslednje izbeglice pristigle. Majka i Prim pokušavale su da pomognu povređenima sa onim što su napabirčile u šumi. Gejl je imao dva luka i strele, jedan lovački nož, ribarsku mrežu i preko osam stotina užasnutih ljudi koje je morao da nahrani. Uspeo je da izdrži tri dana, zahvaljujući nekolicini sposobnijih. Tada su se neočekivano pojavile letelice i evakuisale ih u Distrikt 13, gde je bilo više nego dovoljno čistih, belih stanova, odeće i tri obroka dnevno. Stanovi su bili pod zemljom, odeća je bila kao i njihova, hrana pomalo bljutava, ali to nije smetalo beskućnicima iz Dvanaestice. Bili su na sigurnom, zbrinuti, živi i dobrodošli.

Svi su bili iznenađeni toplim dočekom. Međutim, izvesni Dalton, izbeglica iz Distrikta 10 koji je pre nekoliko godina pešice stigao do Trinaestice, otkrio mi je pravi motiv. „Potrebni ste im. Svi smo im potrebni. Pre izvesnog vremena izbila je epidemija boginja i izazvala pomor. Većina preživelih ostali su jalovi. Mi im trebamo samo za rasplod.“ U Desetki je radio na farmi, gde je održavao genetsku raznovrsnost krda uz pomoć zamrznutih kravljih embriona. Verovatno je u pravu kad je reč o Trinaestici, pošto unaokolo nema mnogo dece. Pa šta? Ne drže nas u oborima, obučavaju nas za rad, a deca idu u školu. Svi koji imaju preko četrnaest godina dobili su najniži vojni čin i sad su „vojnici.“ Vlasti Distrikta 13 odmah su svim izbeglicama dale državljanstvo.

Ipak, mrzim ih. Naravno, trenutno mrzim skoro sve ljude. Sebe najviše.

Tlo po kojem gazim više nije toliko mekano. Pod tepihom pepela osećam kamene ploče Gradskog trga. Tamo gde su nekad bile prodavnice, sada leže gomilice otpada. Od Zgrade pravosuđa ostala je samo gomila čađavog krša. Prilazim mestu gde se otprilike nalazila pekara Pitine

porodice. Tamo gde je bila peć, videla se samo grudva istopljenog metala. Pitini roditelji i dva starija brata nisu uspeli da se dokopaju Trinaestice. Samo desetak imućnijih ljudi iz Distrikta 12 uspelo je da umakne vatri. Pita ionako ne bi imao čemu da se vrati. Osim meni...

Povlačim se od pekare i zapinjem za nešto. Gubim ravnotežu i sedam na komad metala vrelog od sunca. Pitam se šta bi to moglo biti, a zatim se prisećam kako je Tred nedavno obnovio trg. Okovi, stubovi za bičevanje i ovo, ostaci vešala. Ne valja. Nikako ne valja. Vraćaju mi se slike koje me muče u snu i na javi. Vidim kako muče Pitu – dave ga, pale, razapinju, muče strujom, sakate, tuku – dok Kapitol pokušava da izvuče podatke o pobuni o kojoj on ne zna ništa. Čvrsto zažmurim i pokušam da ga doegnem preko stotina i stotina kilometara koji nas razdvajaju. Mislina pokušavam da uspostavim vezu sa njim, kako bi znao da nije sam. Ali jeste sam. Ne mogu da mu pomognem.

Trčim. Bežim sa trga do jedinog mesta koje vatra nije uništila. Prolazim pored ruševina gradonačelnikove kuće, u kojoj je živela moja prijateljica Medž. Ne znam šta je sa njom i njenom porodicom. Da li su evakuisani u Kapitol zbog očevog visokog položaja, ili su ostavljeni na milost i nemilost plamenu? Oko mene se stvara kovitlac pepela. Navlačim majicu preko usta. Ne pitam se šta, već koga udišem.

I ovde je trava spržena, sivi sneg je sve zameo, ali je dvanaest vila Pobjedničkog sela neoštećeno. Ulazim u kuću u kojoj sam živela tokom protekle godine, treskam vratima za sobom i naslanjam se na njih. Izgleda u redu. Čisto i jezivo tiho. Zašto sam se vratila u Dvanaesticu? Kako mi ova poseta može pomoći da odgovorim na pitanje koje ne mogu da izbegnem?

„Šta da radim?“ Šapućem praznim zidovima i ne uspevam da nađem odgovor.

Ljudi stalno pričaju o meni. Plutarh Hevensbi, njegova lukava asistentkinja Fulvija Kardu, razne vođe iz distrikta, vojni zvaničnici. Ali ne i Alma Koin, predsednica Trinaestice. Ona samo posmatra. Ima oko pedeset godina i sedu kosu koja joj se kao plašt spušta na ramena. Skoro da sam opčinjena njenom kosom. Tako lepo pada, gotovo savršeno. Nijedan pramen ne viri, nema čak ni rascvetalih krajeva. Oči su joj sive, ali ne kao kod ljudi iz Šava. Tako su blede, nekako bezbojne. Podsećaju na bljuzgavicu, koju niko ne voli.

Žele da preuzmem ulogu koju su mi namenili. Da budem simbol revolucije. Da budem Kreja. Nije dovoljno ono što sam činila u prošlosti, to što sam prkosila Kapitolu tokom Igara, to što sam obezbedila cilj oko kojeg će se ujediniti. Moram da postanem pravi vođa, lice, glas i otelovljenje revolucije. Distrikti, od kojih je većina u otvorenom sukobu sa Kapitolom, traži osobu koja će ih odvesti do pobeđe. Neću morati sve sama. Imaju čitav tim koji će me preobraziti; oblačiti, pisati mi govore, orkestrirati moje nastupe – zar to ne zvuči užasno poznato? Samo treba da odigram svoju ulogu. Ponekad ih slušam, a ponekad samo posmatram savršenu kosu Alme Koin i pokušavam da otkrijem da li je u pitanju perika. Ako me zaboli glava ili je vreme za jelo, napuštam prostoriju. Mislim da ću početi da vrištim ako odmah ne izađem na svetlost dana. Nikome ništa ne objašnjavam. Samo ustanem i izađem.

Juče popodne, dok su se vrata zatvarala za mnom, čula sam Almin glas: „Rekla sam vam da prvo treba da spasemo dečaka.“ Misli na Pitu. Potpuno se slažem. On bi bio odličan govornik.

Koga su umesto toga izvukli iz arene? Mene, koja odbija da saraduje. Retko viđam Bitija, starog izumitelja iz Trojke. Čim je ponovo mogao da sedi, poslali su ga u odeljenje za razvoj naoružanja. Bukvalno na bolničkom krevetu odgurali su ga u tajnu oblast i sada se samo povremeno pojavi tokom obroka. Veoma je pametan i spreman da pomogne, ali bez dovoljno vatre u sebi. Tu je i Finik Odair, seks-simbol iz ribarskog okruga. U areni je pomogao Piti da preživi, kad ja to nisam mogla. I njega žele da pretvore u vođu otpora, ali prvo moraju da ga nateraju da ostane budan duže od pet minuta. Čak i kad je pri svesti, sve mora tri puta da mu se ponovi da bi mu stiglo do mozga. Doktori kažu da je to zbog električnog šoka koji je preživeo u areni, ali ja znam da su stvari znatno složenije. Finik ne može da se usredsredi na bilo šta u Trinaestici, zato što sve vreme razmišlja šta se u Kapitolu dešava sa Eni, ludom devojkom iz njegovog distrikta i jedinom njegovom ljubavi.

Uprkos ozbiljnom otporu, morala sam da oprostim Finiku što je učestvovao u zaveri koja me je dovela ovamo. On bar ima nekog pojma o tome kroz šta prolazim. Osim toga, treba puno snage da bi se čovek ljučio na nekog ko toliko plače.

Šunjam se po prizemlju, trudeći se da ne pravim buku. Pokupila sam nekoliko uspomena: venčanu fotografiju mojih roditelja, plavu traku za

Prim, priručnik sa opisom lekovitih i jestivih biljaka. Knjiga se otvara na strani sa žutim cvećem; brzo je zatvaram, zato što je to Pitin crtež.

Šta da radim?

Ima li svrhe bilo šta raditi? Majka, sestra i Gejlova porodica su na bezbednom. Ostali ljudi iz Dvanaestice su ili mrtvi, što se ne može promeniti, ili bezbedni u Trinaestici. Preostaju samo pobunjenici u distriktima. Naravno da mrzim Kapitol, ali ne smatram da ću time što predstavljam Kreju pomoći onima koji pokušavaju da ga unište. Kako da pomognem distriktima? Šta god da učinim, izazvaću patnju i smrt. Starac u Distriktu 11 streljan je zato što je zviždao. U Dvanaestici je nastupio slom nakon što sam prekinula Gejlovo bičevanje. Moj stilista, Sina, pre Igara je krvav i bez svesti odvučen iz sobe za lansiranje; Plutarhovi izvori smatraju da je ubijen tokom ispitivanja. Brilljantni, zagonetni i divni Sina, mrtav je zbog mene. Prestajem da razmišljam, zato što je veoma bolno misliti o tome i koliko-toliko voditi računa o svom trenutnom položaju.

Šta da radim?

Ako postanem Kreja... da li će sva ona dobra dela moći da nadomeste sve loše stvari koje će iz toga proizaći? Od koga mogu da očekujem iskren odgovor? Svakako ne od nekoga iz Trinaestice. Kunem se, sad kad su moja porodica i Gejl na sigurnom, mogla bih da pobegnem. Samo da me ne čeka jedan nedovršeni posao. Pita. Kad bih znala da je sigurno mrtav, istog trena nestala bih u šumi. Dok to ne saznam, nemam kud.

Čujem šištanje i okrećem se. Na kuhinjskim vratima, nakostrešen i spuštenih ušiju, stoji najružniji mačak na svetu. „Ljutić“, izgovaram. Hiljade ljudi je mrtvo, ali on je preživeo i čak izgleda uhranjeno. Šta li jede? Ulazi i izlazi iz kuće kroz prozor ostave, koji je uvek odškrinut. Sigurno je lovio poljske miševe. Odbijam da razmišljam o drugim mogućnostima.

Čučnula sam i pružila ruku. „Dodi, dečko.“ Nema šanse. Ljuti se što je ostavljen. Osim toga, ne nudim mu hranu. Uvek me je slušao zato što sam ga redovno hranila. Dok smo neko vreme odlazili u staru kuću jer nam se nova nije dopadala, kao da smo se malo zblížili. S tim je očigledno gotovo. Trepnuo je svojim neprijatno žutim očima.

„Želiš li da vidiš Prim?“ Njeno ime privuklo mu je pažnju. Osim sopstvenog imena, to je jedina reč koja mu nešto znači. Promuklo je mjauknuo i prišao mi. Podižem ga, mazim po krznu, a zatim iz ormana uzimam lovačku torbu i bez pardona ga ubacujem. Nema drugog načina da

ga odnesem do letelice, a mojoj sestri će mnogo značiti ako ga povedem. Nažalost, njena omiljena koza Gospa, ta blagorodna životinja, nestala je.

Iz slušalica čujem Gejla koji mi kaže da moramo da se vratimo. Velika lovačka torba podseća me na još jednu stvar koju želim. Prebacujem je preko stolice i trčim uza stepenice do svoje sobe. U ormanu visi tatina stara lovačka jakna. Pre Zatomljenja sam je donela iz stare kuće, nadajući se da će to bar malo utešiti majku i sestru kad mene više ne bude. Hvala bogu što sam to uradila, inače bi od nje ostao samo pepeo.

Meka koža mi ublažava bol i na trenutak me smiruju sećanja na sate provedene u njoj. Odjednom, dlanovi počinju da mi se znoje iz nekog nepoznatog razloga. Osećam čudnu jezu. Okrećem se i osmatram. Soba je prazna i uredna. Sve je na svom mestu. Ne čuju se zvuci koji bi me uznemirili. Šta je onda?

Nanjušila sam miris. Snažan i veštački. Iz vaze sa suvim cvećem na toaletnom stočiću, bode mi oči bela mrlja. Oprezno prilazim. Gotovo zaklonjena suvim rođacima, stoji sveža bela ruža. Savršena. Do poslednjeg trna i svilenkaste laticice.

Istog trenutka shvatam ko mi ju je poslao.

Predsednik Snou.

Guši me smrad, povlačim se i bežim. Koliko je već ovde? Dan? Sat? Pobunjenici su pregledali Pobedničko selo pre nego što sam dobila dozvolu za ulazak. Proverili su da li je postavljen eksploziv, prislušni uređaj, bilo šta neobično. Ruža im valjda nije privukla pažnju. Ali meni jeste.

U prizemlju grabim torbu i vitlam njome sve dok se nisam setila da ima nešto unutra. Na travnjaku izbezumljeno mašem letelici dok Ljutić poskakuje. Udaram ga laktom, ali to ga je samo još više razbesnelo. Letelica se materijalizuje i spuštaju se merdevine. Stajem na njih, struja me zaledi i ukrcavanje počinje.

Gejl mi pomaže da siđem sa merdevina. „Da li je sve u redu?“

„Da“, kažem i rukavom brišem znoj sa lica.

Ostavio mi je ružu! Najradije bih vrištala, ali nisam raspoložena da to podelim sa Plutarhom. Najpre zbog toga što će me gledati kao da sam luda. Reći će da sam to umislila, što je moguće, ili da preterano burno reagujem, što me može odvesti nazad u narkotički raj iz kojeg pokušavam da pobegnem. Nije u pitanju samo ovaj cvet, već i obećanje

Sjaj slobode

o osveti – pretnja koju mi je pre Pobjedničke turneje izrekao predsjednik Snou u četiri oka.

Snežnobela ruža na toaletnom stočiću predstavlja ličnu poruku. Ona je znak nedovršenog posla. Šapuće mi: *Mogu da te pronađem, mogu da doprem do tebe. Možda te upravo posmatram.*

Da li letelice Kapitola već jure ka nama? Dok putujemo iznad Distrikta 12, zabrinuto osmatram, ali izgleda da nas niko ne goni. Nakon nekoliko minuta čujem razgovor Plutarha i pilota, koji potvrđuje da je vazdušni prostor čist. Polako počinjem da se opuštam.

Gejl pokazuje na moju torbu, iz koje dopire zavijanje. „Sad znam zašto si morala da se vratiš.“

„U slučaju da postoji i najmanja mogućnost za njegov oporavak.“ Bacam torbu na sedište i gnusno stvorenje počinje da prede. „Oh, umukni već jednom“, kažem dok se spuštam preko puta.

Gejl seda do mene. „Dole je baš loše, zar ne?“

„Ne može biti gore“, odvratim. U očima mu vidim tugu. Ruke nam se spajaju, kao da želimo da zaštitimo taj delić Dvanaestice koji predsednik Snou nije uspeo da uništi. Četrdeset pet minuta u tišini letimo do Trinaestice. Peške bi nam trebalo nedelju dana. Boni i Tvil, izbeglice iz Osmice koje sam prošle zime srela u šumi, ipak nisu bile tako daleko od svog odredišta. Međutim, nisu uspele da stignu do njega. U Trinaestici niko nije čuo za njih. Izgleda da su umrle u šumi.

Iz vazduha, Trinaestica izgleda divno kao Dvanaestica. Krš se ne dimi (kao što Capitol prikazuje na televiziji), ali iznad zemlje nema života. Prošlo je sedamdeset pet godina od Mračnih dana – kad je Trinaestica navodno zbrisana u ratu između Kapitola i distrikta – i skoro svi novi objekti napravljeni su ispod zemlje. Tu je već postojala razgranata mreža

hodnika i prostorija koji su vekovima tajno kopani, kako bi se za vođe i stanovništvo obezbedilo tajno sklonište u vanrednim okolnostima. Za ljude iz Trinaestice, najbitnije je to što je ovde bio centar kapitolskog Programa za razvoj nuklearnog oružja. Tokom Mračnih dana, pobunjenici su preuzeli kontrolu od vladinih trupa, uperili projektele ka Kapitolu i dogovorili se: ukoliko ih niko ne bude dirao, praviće se da ne postoje. Kapitol ima još jedan nuklearni arsenal na zapadu, ali ne može da napadne Trinaesticu bez straha od odmazde. Morali su da se dogovore. Kapitol je očistio prostor distrikta i presekao sve veze sa ostatkom Panema. Možda su smatrali da će bez spoljne pomoći Trinaestica prosto izumreti. To se nekoliko puta skoro i desilo, ali su uvek uspevali da se izvuku, zahvaljujući strogoj podeli dobara, gvozdenoj disciplini i stalnoj pripremljenosti za nove napade Kapitola.

Sada građani uglavnom žive ispod zemlje. Možete izaći napolje da vežbate ili da se ogrejete na suncu, ali samo u vreme koje je za to predviđeno u vašem dnevnom rasporedu. Ne smete poremetiti satnicu. Svakog jutra morate da ubacite desnu ruku u spravu na zidu. Ona vam na podlaktici, drečavo ljubičastom bojom, istetovira dnevni raspored: 7:00 – doručak, 7:30 – kuhinjska dužnost, 18:30, soba 17 – Centar za obuku. Mastilo je neizbrisivo sve do 22:00 – kupanje. Tada se tinta rastvori i čitav raspored lako opere. Svetla se gase u 22:30 i to je znak za sve one koji nisu u noćnoj smeni da pođu u krevet.

Dok sam ležala u bolnici, uspevala sam da izbegnem štampanje rasporeda. Ali kad su me sa majkom i sestrom prebacili u stan broj 307, od mene se očekivalo da prihvatim program. Međutim, osim što se pojavljujem tokom obroka, uglavnom se ne obazirem na ono što mi piše na ruci. Prosto se vratim u stan, lutam Trinaesticom ili zaspim na nekom skrivenom mestu – u napuštenoj ventilacionoj cevi, u perionici, u Centru za obuku (tu sam pronašla orman u koji niko ne zaviruje, pošto im izgleda nije potreban kancelarijski materijal). Ovde su toliko štedljivi, da je rasipanje gotovo kriminalna aktivnost. Na sreću, ljudi iz Dvanaestice nikad nisu bili nemarni. Doduše, jednom sam videla kako je Fulvija Kardu zgužvala papir na kome je bilo samo nekoliko reči. Pogledali su je kao da je ubila nekog. Pocrvenela je kao paprika, zbog čega su ugrađeni srebrni cvetovi na njenim debeljuškastim obrazima postali još приметniji. Slika i prilika neumerenosti. Jedno od retkih zadovoljstava koje

imam u Trinaestici, jeste posmatranje šačice razmaženih „pobunjenika“ iz Kapitola, kako se koprcaju u pokušaju da se uklupe.

Ne znam koliko ću još moći da izbegavam precizni raspored koji mi domaćini nameću. Trenutno me ostavljaju na miru, pošto sam označena kao dezorijentisana – to piše na mojoj plastičnoj medicinskoj narukvici – što znači da svi moraju da trpe moje tumaranje. Ipak, to neće trajati večno. Kao ni strpljivo čekanje da se odlučim u vezi sa Krejom.

Sa platforme za sletanje, Gejl i ja silazimo niz beskonačni niz stepenica do stana 307. Možemo i liftom, ali me suviše podseća na onaj koji me je popeo u arenu. Teško se privikavam na boravak pod zemljom. Od nestvarnog susreta sa ružom, sada se prvi put osećam bezbedno.

Oklevam pred vratima sa brojem 307, svesna da će porodica očekivati gomilu odgovora od mene. „Šta da im kažem o Dvanaestici?“ pitam Gejla.

„Sumnjam da će ih zanimati detalji. Videle su da je sve izgorelo. Verovatno će se samo pranutiti kako si ti to podnela.“ Gejl me je pomazio po obrazu. „Kao i ja.“

Na trenutak naslanjam lice na njegovu šaku. „Preživeću.“

Duboko udahnem i otvorim vrata. Majka i sestra su kod kuće zbog 18:00 – *razmišljanja*, pola sata odmora pre večere. Vidim brigu na njihovim licima dok procenjuju moje stanje. Pre nego što me bilo šta zapitaju, praznim torbu i *razmišljanje* se pretvara u 18:00 – *maženje mačke*. Prim sedi na podu, lije suze i drži u krilu odvratnog Ljutića, koji prestaje da prede samo da bi šištao na mene. Pobednički me je pogledao kad mu je vezala plavu traku oko vrata.

Majka privija na grudi venčanu fotografiju, a zatim je sa knjigom o biljkama smešta na policu koju smo dobile od države. Prebacujem očevu jaknu preko stolice i kao da ovo mesto polako počinje da liči na dom. Izgleda da put u Dvanaesticu nije bio potpuno beskoristan.

Dok smo išli ka trpezariji zbog 18:30 – *večera*, oglasio se Gejlov komunikator. Liči na ogroman sat, ali može da prima štampane poruke. To je velika privilegija i dodeljuje se samo zaslužnim osobama. Gejl je to postao nakon spasavanja građana iz Dvanaestice. „Nas dvoje moramo u komandu“, kaže.

Dok se vučem na koji korak iza Gejla, pripremam se za još jednu nemilosrdnu rundu maltretiranja oko pitanja Kreje. Oklevam na vratima